

Výklad ČAS

k vyhlášce Ministerstva zdravotnictví č. 391/2013 Sb., o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu

(schválený předsednictvem ČAS dne 2. prosince 2014)

1. Úvod

- a) Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 391/2013 Sb., o zdravotní způsobilosti k tělesné a výchově a sportu (dále jen „vyhláška“) byla vydána k provedení § 52 písm. a) a c) zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách. Vyhláška je účinná od 31. prosince 2013.
- b) Vyhláška stanoví druhy, četnost a obsah lékařských prohlídek nezbytných pro zjištění zdravotního stavu, včetně rozsahu odborných vyšetření, a postupy při jejich zajišťování, seznam nemocí, stavů a vad vylučujících zdravotní způsobilost a náležitosti lékařského posudku, jde-li o posuzování zdravotní způsobilosti ke sportu, k vzdělávání nebo v průběhu vzdělávání ve školách se zaměřením na sport a tělesnou výchovu.
- c) Pro účely vyhlášky se rozumí:
- výkonnostním sportovcem osoba, která vykonává výkonnostní sport v organizovaných sportovních soutěžích nebo se na ně připravuje a je registrována v organizaci, která zajišťuje přípravu výkonnostních sportovců, popřípadě organizuje sportovní soutěže,
 - vrcholovým sportovcem osoba, která vykonává vrcholový sport na úrovni státní sportovní reprezentace, nebo osoba, která se k reprezentaci připravuje jako člen rezortního sportovního centra, sportovního centra mládeže nebo obdobného zařízení pro přípravu sportovců,
 - školou se zaměřením na sport a tělesnou výchovu (dále jen „sportovní škola“) škola, v níž se žák nebo student (dále jen „žák“) vzdělává v oboru vzdělání se zaměřením na sport a tělesnou výchovu,
 - zdravotně náročnou sportovní disciplínou sport, při kterém je zvýšené riziko poškození zdraví nebo je jeho provozování spojeno se zvýšenými nároky na zdraví sportovce, který takový sport vykonává.
- d) Zdravotní způsobilost se posuzuje ke zdravotní náročnosti výkonnostního sportu, vrcholového sportu nebo sportu a tělesné výchově ve sportovních školách.
- e) Nemoci, stavy nebo vady vylučující nebo omezující zdravotní způsobilost ke sportu nebo sportu a tělesné výchově ve sportovních školách jsou uvedeny v příloze č. 2 k vyhlášce. Tím nejsou dotčena ustanovení jiných právních předpisů upravujících zdravotní způsobilost ke vzdělávání¹.

¹ Nařízení vlády č. 211/2010 Sb.

2. Druhy lékařských prohlídek

- a) Druhy lékařských prohlídek jsou pro účely zjištění zdravotní způsobilosti k výkonnostnímu sportu, vrcholovému sportu nebo sportu a tělesné výchově ve sportovních školách:
- vstupní lékařská prohlídka,
 - pravidelná lékařská prohlídka a
 - mimořádná lékařská prohlídka.
- b) Obsahem každé lékařské prohlídky je:
- rodinná anamnéza se zaměřením na výskyt náhlého úmrtí,
 - sportovní anamnéza se zaměřením na provozovanou pohybovou aktivitu posuzované osoby a popis druhu, časové a fyzické náročnosti sportu, pro který je posuzována,
 - rozbor údajů o dosavadním vývoji zdravotního stavu posuzované osoby a dosud prodělaných onemocněních a užívaných léčivých přípravcích s cíleným zaměřením zejména na výskyt nemocí, které mohou omezit nebo vyloučit zdravotní způsobilost posuzované osoby ke sportu, k němuž je posuzována,
 - komplexní fyzikální vyšetření s důrazem na posouzení stavu a funkce orgánů a systémů posuzované osoby, které budou zatěžovány sportem, k němuž je posuzována, a
 - rozbor údajů o vykonávaném sportu
- (dále jen „základní vyšetření“).

3. Vstupní lékařská prohlídka

- a) Vstupní lékařská prohlídka se provádí za účelem zjištění nemocí, stavů nebo vad, které by vedly při výkonnostním sportu, vrcholovém sportu nebo sportu a tělesné výchově ve sportovních školách ke zhoršení zdravotního stavu posuzované osoby nebo v souvislosti s jejím zdravotním stavem k poškození zdraví jiných osob.
- b) Vstupní lékařská prohlídka se provádí:
- před zaregistrováním posuzované osoby v organizaci,
 - před zařazením posuzované osoby do státní sportovní reprezentace, do rezortního sportovního centra, sportovního centra mládeže nebo obdobného zařízení pro přípravu vrcholových sportovců, nebo
 - před podáním přihlášky ke vzdělávání ve sportovní škole.
- c) Vstupní lékařská prohlídka vedle základního vyšetření obsahuje:
- jde-li o výkonnostního sportovce nebo uchazeče ke vzdělávání ve sportovní škole:
 1. zjištění základní antropometrie,
 2. standardní klidové elektrokardiografické vyšetření a

3. laboratorní a jiná odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav zjištěný základním vyšetřením nebo pokud je to nutné s ohledem na věk posuzované osoby nebo zdravotní náročnost sportu a předpokládanou intenzitu zatížení a objem tréninku,
- jde-li o vrcholového sportovce nebo výkonnostního sportovce vykonávajícího zdravotně náročnou sportovní disciplínu:
 1. zjištění základní antropometrie,
 2. standardní klidové elektrokardiografické vyšetření,
 3. laboratorní a jiná odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav zjištěný základním vyšetřením nebo pokud je to nutné s ohledem na věk posuzované osoby nebo zdravotní náročnost sportu a předpokládanou intenzitu zatížení a objem tréninku a
 4. zátěžové vyšetření, včetně monitorace elektrokardiografické křivky a tlaku krve.
- d) Vstupní lékařskou prohlídku provádí:
- jde-li o výkonnostního sportovce nebo uchazeče ke vzdělávání ve sportovní škole registrující dětský či praktický lékař nebo lékař se specializací tělovýchovný lékař,
 - jde-li o vrcholového sportovce nebo výkonnostního sportovce vykonávajícího zdravotně náročnou sportovní disciplínu zásadně a jen lékař se specializací tělovýchovný lékař.

4. Pravidelná lékařská prohlídka

- a) Pravidelná lékařská prohlídka se provádí za účelem zjištění změn zdravotního stavu posuzované osoby, které by mohly vést při dalším provozování výkonnostního sportu, vrcholového sportu nebo sportu a tělesné výchovy ve sportovních školách k poškození zdraví této osoby nebo k poškození zdraví jiných osob, popřípadě za účelem zjištění, zda sportovní zátěž nepřevyšuje adaptační možnosti organismu posuzované osoby.
- b) Pravidelná lékařská prohlídka obsahuje vedle základního vyšetření laboratorní a další odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav posuzované osoby zjištěný základním vyšetřením nebo zdravotní náročnost sportu, k němuž je posuzována, nebo předpokládaná intenzita zatížení a objemu tréninku.
- c) Jde-li o vrcholového sportovce, pravidelná lékařská prohlídka dále obsahuje:
 - zjištění základní antropometrie,
 - standardní klidové elektrokardiografické vyšetření a
 - zátěžové vyšetření, včetně monitorace elektrokardiografické křivky a tlaku krve.
- d) Pravidelná lékařská prohlídka se provádí jednou za 12 měsíců, pokud jiný právní předpis upravující zdravotní způsobilost nestanoví jinak.

- e) Pravidelnou lékařskou prohlídku provádí:
- jde-li o výkonnostního sportovce nebo žáka sportovní školy registrující dětský či praktický lékař nebo lékař se specializací tělovýchovný lékař,
 - jde-li o vrcholového sportovce zásadně a jen lékař se specializací tělovýchovný lékař.

5. Mimořádná lékařská prohlídka

- a) Mimořádná lékařská prohlídka se provádí, pokud:
- byla při pravidelné lékařské prohlídce zjištěna taková změna zdravotního stavu posuzované osoby, která předpokládá změnu zdravotní způsobilosti v době kratší, než je interval provedení další pravidelné prohlídky,
 - došlo k závažné změně zdravotního stavu vrcholového sportovce, výkonnostního sportovce nebo žáka sportovní školy, nebo
 - nastala porucha vědomí, popřípadě bezvědomí vrcholového sportovce, výkonnostního sportovce nebo žáka sportovní školy.
- b) Mimořádná lékařská prohlídka se dále provádí na žádost výkonnostního nebo vrcholového sportovce nebo žáka sportovní školy nebo jeho zákonného zástupce, pokud nabude přesvědčení, že jeho zdravotní obtíže vznikly nebo se zhoršují při soustavném výkonu sportu.
- c) Mimořádná lékařská prohlídka vedle základního vyšetření obsahuje další odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav posuzované osoby zjištěný základním vyšetřením nebo zdravotní náročnost sportu, k němuž je posuzována, nebo předpokládaná intenzita zatížení a objemu tréninku.

6. Jednorázová lékařská prohlídka

- a) Jednorázová lékařská prohlídka se provádí před sportovní soutěží nebo sportovní akcí v případě, že organizátor soutěže nebo sportovní akce určí provedení lékařské prohlídky jako podmínku účasti v soutěži nebo na sportovní akci.
- b) Jednorázová lékařská prohlídka obsahuje vedle základního vyšetření laboratorní a jiná odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav zjištěný základním vyšetřením, věk posuzované osoby nebo zdravotní náročnost sportu nebo jde-li o zdravotně náročnou sportovní disciplínu podle přílohy č. 1 k vyhlášce.

7. Lékařský posudek

- a) Lékařský posudek obsahuje náležitosti stanovené jiným právním předpisem upravujícím obsah a náležitosti zdravotnické dokumentace².

² Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

- b) Jde-li o lékařský posudek se závěrem o zdravotní způsobilosti, zdravotní nezpůsobilosti nebo zdravotní způsobilosti s podmínkou ke sportu, uvede se konkrétní sport. Jde-li o zdravotně náročnou sportovní disciplínu, uvede se sport podle přílohy č. 1 k vyhlášce.
- c) Z hlediska působnosti ČAS bude počínaje 1. lednem 2015 lékařský posudek podle písm. a) a b) vyžadován:
- před provedením registrace sportovce v ČAS, kontrolu bude provádět atletický klub nebo oddíl, který o provedení registrace sportovce v ČAS žádá,
 - pro start sportovce v mistrovských soutěžích řízených ČAS a KAS nebo PAS, kontrolu bude provádět atletický klub nebo oddíl, ve kterém je sportovec registrován,
 - pro start sportovce v běžeckých a chodeckých soutěžích trvajících déle než 2 hodiny, které jsou podle přílohy č. 1 k vyhlášce zdravotně náročnými sportovními disciplínami, organizovaných atletickými kluby a oddíly - členy ČAS, kterým se doporučuje uvést tento požadavek v jimi vydaných propozicích těchto soutěží,
 - před zařazením sportovce do státní sportovní reprezentace, kontrolu bude provádět atletický klub nebo oddíl, ve kterém je sportovec registrován, popřípadě vedení rezortního sportovního centra nebo obdobného zařízení pro přípravu vrcholových sportovců, ve kterém je sportovec zařazen,
 - před zařazením sportovce do sportovního centra mládeže, kontrolu bude provádět vedoucí trenér sportovního centra mládeže.
- d) Kontrola lékařského posudku podle písm. a) a b) před zařazením sportovce do rezortního sportovního centra nebo obdobného zařízení pro přípravu vrcholových sportovců, nebo před podáním přihlášky sportovce ke vzdělávání ve sportovní škole, je zcela v působnosti vedení rezortního sportovního centra nebo obdobného zařízení pro přípravu vrcholových sportovců, nebo vedení sportovní školy.

8. Náklady na lékařské prohlídky

Náklady na shora uvedené lékařské prohlídky nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. Podle § 15 odst. 14 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, se ze zdravotního pojištění nehradí mj. vyšetření, prohlídky a jiné výkony provedené v osobním zájmu a na žádost fyzických osob nebo v zájmu a na žádost právnických osob, jejichž cílem není zachovat nebo zlepšit zdravotní stav pojištěnce. Každý sportovec je tedy i nadále povinen si lékařskou prohlídkou hradit z vlastních zdrojů, s výjimkou sportovců zařazených do sportovních center mládeže, kterým lékařské prohlídky zcela nebo částečně hradí příslušné sportovní centrum mládeže.